

Vrednovanje u predmetu Hrvatski jezik školske godine 2024./2025.

Sastavnice su vrednovanja u predmetu Hrvatski jezik:

- Hrvatski jezik i komunikacija
- Književnost i stvaralaštvo
- Kultura i mediji

Sastavnice vrednovanja obuhvaćaju:

- stečena znanja o jeziku, književnosti, medijskoj, kulturnoj i međukulturnoj pismenosti
- sposobnost razumijevanja jezičnih, književnih i kulturnih koncepata kojima se znanja usustavljaju i međusobno povezuju i isprepliću u predmetu Hrvatski jezik (unutarpredmetno povezivanje) te povezuju s međupredmetnim temama i drugim predmetima po načelu međupredmetne povezanosti
- primjenu znanja i koncepata na razini analize i sinteze te stvaranje novih znanja i koncepata.

ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI UČENJA I POUČAVANJA

Učenik:

– ovladava temeljnim jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja te njihovim međudjelovanjem, jezičnim znanjem i znanjem o hrvatskome jeziku kao sustavu

– stvara pisane i govorne tekstove različitih sadržaja, struktura, namjena i stilova te razvija aktivan rječnik; stječe naviku i potrebu za čitanjem i pisanjem različitih neprekinutih, isprekidanih, mješovitih i višestrukih tekstova u osobne i javne svrhe

– čita i interpretira reprezentativne tekstove hrvatske i svjetske književnosti na temelju osobnoga čitateljskoga iskustva i znanja o književnosti te razvija kritičko mišljenje i literarni ukus

– otkriva različite načine čitanja razvijajući iskustva čitanja koja oblikuju i preoblikuju osobna iskustva te otvaraju nove perspektive, potiču razvoj literarnoga ukusa, mašte i refleksiju o svijetu, sebi i drugima

– pronalazi u različitim izvorima sadržaje i informacije o kojima kritički promišlja, procjenjuje njihovu pouzdanost i korisnost, prepoznaje kontekst i namjeru autora te funkcionalno primjenjuje višestruku pismenost, samostalno rješava probleme i donosi odluke

– razvija vlastiti jezično-kulturni identitet komunikacijom na jednom ili više djelatnih jezičnih idioma hrvatskoga jezika, poštuje različite jezične i kulturne zajednice i njihove vrijednosti, jača nacionalni identitet i pripadnost narodu i

državi upoznavanjem i njegovanjem kulturno-povijesne baštine te izgrađuje vlastiti svjetonazor i njeguje moralne i estetske vrijednosti.

STRUKTURA – PODRUČJA PREDMETNOG KURIKULUMA

Predmet Hrvatski jezik organiziran je u tri međusobna povezana predmetna područja: hrvatski jezik i komunikacija, književnost i stvaralaštvo, kultura i mediji.

Hrvatski jezik i komunikacija

Predmetno područje hrvatski jezik i komunikacija temelji se na ovladavanju uporabnim mogućnostima hrvatskoga jezika u jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja i međudjelovanja koje omogućuju stjecanje komunikacijske jezične kompetencije na hrvatskome standardnom jeziku.

Predmetno područje obuhvaća stjecanje:

- jezične, uporabne, strategijske i društvenojezične kompetencije
- vještina komunikacije i suradnje s drugima u različitim kontekstima, medijima i komunikacijskim situacijama
- komunikacijskih strategija radi razumijevanja i stvaranja teksta na temelju prije stečenoga znanja i učenja
- sposobnosti pomnoga čitanja obavijesnih i književnih tekstova, sposobnosti analize i interpretacije teksta te razumijevanja konteksta i značenjskih slojeva
- kompetencije stvaranja tekstova različitih vrsta i funkcionalnih stilova
- svijesti o sebi kao osobi koja izgrađuje, poštuje i izražava vlastiti (jezični) identitet te poštuje identitet drugih u okviru jezične i kulturno-jezične govorne zajednice.

Književnost i stvaralaštvo

Predmetno područje književnost i stvaralaštvo temelji se na razumijevanju književnosti kao umjetnosti riječi i osobite uporabe jezika. Književni je tekst umjetnička i društvena tvorevina koja ima osobnu, nacionalnu, kulturnu, društvenu i estetsku vrijednost. Kao stvaralačka jezična djelatnost, književnost je sastavni dio svakodnevnoga života.

Predmetno područje obuhvaća:

- razumijevanje, interpretaciju i vrednovanje književnoga teksta radi osobnoga razvoja, stjecanja i razvijanja znanja i stavova te vlastitoga stvaralaštva
- razumijevanje stvaralačke i umjetničke uloge jezika i njegova kulturnoga značenja

- stjecanje književnoteorijskih i književnopovijesnih znanja te uvida u reprezentativne tekstove hrvatske i svjetske književnosti radi razvoja stvaralačkoga i kritičkog mišljenja o književnome tekstu te proširivanja vlastitoga iskustva čitanja
- povezivanje jezičnih djelatnosti, aktivne uporabe rječnika i stečenoga znanja radi dubokoga i asocijativnog razumijevanja teksta
- potrebu za čitanjem književnih tekstova i pozitivan stav prema čitanju iz potrebe i užitka
- osobni i nacionalni identitet te razumijevanje općekulturnoga nasljeđa
- razvoj kreativne verbalne i neverbalne komunikacije
- stvaralačko izražavanje potaknuto različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.

Kultura i mediji

Predmetno područje kultura i mediji temelji se na razumijevanju teksta u različitim društvenim, kulturnim i međukulturnim kontekstima. Predmetnim se područjem potiče razvoj znanja o sebi i drugima, uvažavanje različitih uvjerenja i vrijednosti te se omogućuje djelovanje u društvenoj zajednici.

Predmetno područje obuhvaća:

- kritički odnos prema medijskim porukama, razumijevanje utjecaja medija i njihovih poruka na društvo i pojedinca; stvaranje medijskih poruka i njihovo odgovorno odašiljanje
- razumijevanje kulture s gledišta svakodnevnoga života, s društvenoga gledišta, kulture u odnosu na popularnu kulturu i kulture u odnosu prema književnosti i ostalim umjetnostima te utjecaj kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta
- poticanje svjesnosti o jedinstvenosti i vrijednosti različitih mišljenja, stavova i ideja, društava i kultura radi uspješne komunikacije te razumijevanja drugih i drukčijih.

Predmetna područja u organizaciji predmetnog kurikuluma nastavnoga predmeta

Hrvatski jezik i jezične djelatnosti – grafički prikaz:

Na kraju određenoga razdoblja učenja i poučavanja procjenjuju se ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda. Sumativno se vrednuje usvojenost znanja i razvijenost vještina, a prati se i procjenjuje usvojenost općeprihvaćenih stavova i vrijednosti te razvijenost navika i elementi generičkih kompetencija: odgovornost, samostalnost i samoinicijativnost te komunikacija i suradnja. Smisao i cilj procjenjivanja jest poticanje učenika na iskazivanje znanja, vještina i stavova.

Tri su osnova pristupa vrednovanju: vrednovanje za učenje, vrednovanje kao učenje i vrednovanje naučenoga.

Vrednovanje za učenje

Vrednovanje za učenje služi unapređivanju i planiranju budućega učenja i poučavanja. Temelji se na povratnoj informaciji učeniku i razmjeni iskustava (učitelj i nastavnik - učenik i učenik - učenik) o procesima učenja te usvojenosti znanja, vještina i stavova u odnosu na postavljena očekivanja. Motivira učenike na daljnji rad.

Oblici su vrednovanja:

- provjera razumijevanja i učenikova napredovanja ciljanim pitanjima
- vođenje individualnih savjetodavnih i refleksivnih razgovora s učenicima
- predstavljanje učeničkih radova
- uvid u učeničke mape (uvidom u učeničke uratke, prikupljane tijekom dužega razdoblja, prati se učenikov napredak)
- predstavljanje učeničkih projekata
- opažanja učeničkih aktivnosti i ponašanja tijekom učenja i poučavanja (frontalno, individualno i suradničko).

Vrednovanje kao učenje

Vrednovanje kao učenje učenika potiče na (samo)praćenje, (samo)refleksiju i samovrednovanje učenja s obzirom na ciljeve postavljene na početku nastavnoga procesa. Učenjem i poučavanjem učenike se usmjerava na ovladavanje strategijama nadgledanja, planiranja i samoreguliranja vlastitoga napredovanja u usvajanju znanja, vještina i stavova radi postizanja samostalnosti i preuzimanja odgovornosti za vlastito učenje.

Oblici su vrednovanja:

- vođenje individualnih savjetodavnih i refleksivnih razgovora s učenicima
- služenje popisima za (samo)procjenu znanja, vještina i sposobnosti, popisima kompetencija za osobnu samoprocjenu i praćenje
- obrascima za (samo)procjenu predstavljачkih uradaka
- opisnicima za (samo)procjenu suradničkoga učenja, upitnicima, tablicama, ljestvicama procjene, planovima učenja i njegovoga ostvarivanja.

Vrednovanje naučenoga

Vrednovanje naučenoga podrazumijeva sumativno vrednovanje razine usvojenosti znanja i razvijenosti vještina u odnosu na definirane odgojno-obrazovne ishode, njihovu razradu te razine usvojenosti. Provodi se tijekom ili na kraju određenoga

planiranog razdoblja: obrade, ponavljanja, uvježbavanja, usustavljanja i sintetiziranja radi provjere ostvarivanja planiranih odgojno-obrazovnih ishoda i rezultira brojčanom ocjenom.

Oblici su vrednovanja:

- usmene provjere
- pisane provjere zadatcima zatvorenoga i /ili otvorenog tipa, školske zadaće
- predstavljanja ili izvedbe: govorni i razgovorni oblici, praktični radovi, projekti; učeničke mape i sl.

Provode se prema potrebi/planu i individualnoj procjeni učitelja i nastavnika. Vrednovanje ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda potiče dubinsko i trajno učenje te primjenu znanja i vještina u novim situacijama i rješavanje problema u kontekstu koji je učenicima važan i zanimljiv. Nedvosmislena pravila i mjerila vrednovanja učenicima pomažu pri razumijevanju sastavnica uspješne izvedbe i područja učenja koji se vrednuju.

USMENE PROVJERE

Usmeni odgovori su najavljene ili nenajavljene provjere znanja i vještina iz određenog nastavnog sadržaja, a traju do 10 minuta. U izražavanju treba težiti uporabi standardnoga hrvatskoga jezika.

Nedovoljan (1) – učenik nije savladao gradivo. Slabog je predznanja. Ne razumije gradivo.

Dovoljan (2) – učenik poznaje samo neke sadržaje na razini prepoznavanja. U gradivu se snalazi uz nastavnikovu pomoć.

Dobar (3) – učenik je usvojio sadržaje, ali slabije ih/djelomično primjenjuje. Odgovara uz manju nastavnikovu pomoć. Učenik slabije razumije neke sadržaje (uzročno-posljedične veze).

Vrlo dobar (4) – učenik je usvojio sadržaje i izlaže ih samostalno. Uči s razumijevanjem i svjesno usvaja zadano. Aktivno sudjeluje.

Odličan (5) – učenik obrazlaže, primjenjuje, dokazuje. S lakoćom usvaja i povezuje nove sadržaje.

Ostali oblici usmenoga i pisanoga izražavanja (govorne izvedbe, projekti, učeničke mape i dr.) će se vrednovati prema za to odabranim kriterijima nastavnika o čemu će učenici biti obaviješteni.

PISANI RADOVI:

TESTOVI

Testovi su prethodno najavljene i planirane pisane provjere znanja i vještina. Test je pouzdan, jasan i mjerljiv. Testovi mogu biti zadatci objektivnog tipa (iz područja hrvatskoga jezika) i pisane provjere interpretacije umjetničkoga djela. Provjere interpretacije moraju prije ocjenjivanja biti vrednovane bodovima (pravopisna i gramatička točnost, kompozicija, odgovor na postavljena pitanja/zadatke/upute). Provjere znanja književnih i neknjiževnih tekstova mogu biti sastavljene i kao kombinacija pitanja objektivnoga tipa i pitanja koja trebaju biti vrednovana.

POSTOTAK	0 – 49	50 – 62,5	63 – 75	75,5 – 88	88,5 – 100
OCJENA	1	2	3	4	5

Školska zadaća je prethodno najavljena i planirana pisana provjera znanja i vještina na zadanu temu. U nastavku je jedan primjer vrednovanja školske zadaće na temu pisanja molbe:

ELEMENTI VREDNOVANJA	OPISNICI	BODOVI
1. SADRŽAJ	Molba ima sve potrebne strukturne elemente: zaglavlje, predmet, uvod, središnji dio, zaključak, potpis i popis priložene dokumentacije. Molba u potpunosti ostvaruje namjenu informiranja i/ili uvjeravanja ciljanoga primatelja o nadprosječnim postignućima upućivača molbe. Namjena se postiže navođenjem ključnih podataka koji naglašavaju nadprosječna postignuća upućivača molbe u području za koje traži stipendiju te ih potkrepljuje dokazima (popis priložene dokumentacije). Kandidat jasno navodi argumente zašto bi njegovoj molbi trebalo biti udovoljeno.	2
	Molbi nedostaje jedan strukturni element. Molba djelomično ostvaruje namjenu informiranja i/ili uvjeravanja. Upućivač ne navodi sve ključne podatke ili je dvojbeno zašto upućivač molbe navodi podatke koje navodi ili se pojavljuju nepotrebni podatci. Neki podatci nisu potkrijepljeni dokazima u vidu priložene dokumentacije. Kandidat djelomično jasno navodi argumente zašto bi njegovoj molbi trebalo biti udovoljeno.	1
	Molbi nedostaje više strukturnih elemenata. Molba ne ostvaruje namjenu informiranja i/ili uvjeravanja. Upućivač navodi nevažne podatke ili podatke ne potkrepljuje dokazima. Kandidat ne navodi jasno argumente zašto bi njegovoj molbi trebalo biti udovoljeno.	0
2. STRUKTURA I POVEZANO ST TEKSTA	Strukturni su podatci poredani u očekivanom redoslijedu. Misli se iznose logičkim redom (kronološki, uzročno-posljedično i od općega prema pojedinačnom).	2
	Svi strukturni elementi molbe nisu poredani u očekivanom redoslijedu. Misli se djelomično iznose logičkim redom što znači da je u dijelovima teksta narušen kronološki slijed, uzročno-posljedični slijed ili iznošenje podataka od općih prema pojedinačnom.	1
	Nedostaje veći broj strukturnih elemenata molbe i nisu poredani u očekivanom redoslijedu. Misli se ne iznose logičkim slijedom što znači da je u većem dijelu teksta	0

	narušen kronološki slijed, uzročno-posljedični slijedi i iznošenje podataka od općih i prema pojedinačnima.	
3. RJEČNIK I STIL	Učenik u potpunosti oblikuje molbu prikladnim jezikom i stilom. Oblikuje molbu cjelovitim i jasnim rečenicama. Funkcionalno odabire i upotrebljava vrste riječi i izraze u skladu s namjenom, npr. opisne pridjeve, imenice, brojeve, priloge i dr. Odnos je prema sadržaju o kojem piše uglavnom objektivan (navodi o postignućima, postignutim kompetencijama i dr.), a subjektivan je ondje gdje se ističu razlozi udovoljavanja molbi.	2
	Učenik djelomično oblikuje molbu prikladnim jezikom i stilom. Djelomično oblikuje molbu cjelovitim i jasnim rečenicama. Djelomično funkcionalno odabire i upotrebljava vrste riječi i izraze u skladu s namjenom, npr. opisne pridjeve, imenice, brojeve, priloge i dr. Odnos je prema sadržaju o kojem piše podjednako objektivan (navodi o školovanju, postignutim kompetencijama, iskustvu u vezi s natječajem) i subjektivan što nije u potpunosti primjereno. Navode se i nepotrebni subjektivni podatci.	1
	Učenik ne oblikuje molbu prikladnim jezikom i stilom. Ne oblikuje molbu cjelovitim i jasnim rečenicama. Ne odabire funkcionalno i ne upotrebljava vrste riječi i izraze u skladu s namjenom molbe. Izražava ili samo objektivan ili samo subjektivan odnos prema sadržaju o kojem piše.	0
4. PRAVOPISNA I JEZIČNA TOČNOST	Učenik točno primjenjuje pravopisna i jezična pravila hrvatskog standardnog jezika – dvije (2) pravopisna pogreška te do tri (3) različite jezične pogreške.	2
	Učenik djelomično točno primjenjuje pravopisna i jezična pravila hrvatskog standardnog jezika – tri (3) različite pravopisne i do četiri (4) različite jezične pogreške.	1
	Učenik u maloj mjeri točno primjenjuje pravopisna i jezična pravila hrvatskog standardnog jezika – četiri (4) različite pravopisne i do pet (5) različitih jezičnih pogrešaka.	0
UKUPNO BODOVA		8

Učeniku koji pogriješi zadanu temu ili žanr, ne navede naslov teme, piše velikim tiskanim slovima, školska zadaća se ocjenjuje nedovoljnom ocjenom. Sumativno vrednovanje prema gore navedenim opisnicima:

4 boda – dovoljan

5 bodova – dobar

6 bodova -vrlo dobar

7, 8 bodova - odličan

Tijekom godine su planirane 2 školske zadaće. Ostale pisane provjere znanja su predviđene u GIK-u (sve prema procjeni nastavnika te u dogovoru s učenicima).

Drugi pisani radovi (lektirni naslovi, književni i neknjiževni tekstovi) ne trebaju biti unaprijed najavljeni ukoliko nastavnik procijeni da za to nema potrebe.

KRITERIJI ZAKLJUČIVANJA OCJENE

Zaključna (pr)ocjena oblikuje se na temelju što više različitih informacija o učenikovu ostvarivanju odgojno-obrazovnih ishoda. Zaključna (pr)ocjena nije aritmetička sredina pojedinačnih ocjena, već je pokazatelj učenikova napretka u učenju i razvijenosti razumijevanja, vještina i sposobnosti izricanja kritičkoga i stvaralačkoga mišljenja, vrijednosti i stavova. O podacima o učenikovu postignuću i uradcima u predmetu, uloženoj trudu, sudjelovanju, suradnji i odgovornosti izvješćuje se zasebno, osim o elementima koji su izravno ugrađeni u odgojno-obrazovne ishode.

Aktiv profesora hrvatskoga jezika:

Sanja Pezo, prof.

Katja Lisica, prof.

Antonia Čizmić Vujević, prof.

Split, 9. rujna 2024.